

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان
دانشکده بهداشت

فرم طراحی برنامه درسی

الف- مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی: عبدالمطلب صید محمدی
 گروه آموزشی: بهداشت محیط
 مدرک تحصیلی: دکتری
 تدریس: 17 سال
 مرتبه دانشگاهی: استاد
 سابقه

ب- مشخصات درس

عنوان درس: کاربرد روش های پشرفته دستگاہی در آنالیز آلاینده ها تعداد واحد: 2
 نظری: 1 عملی: 1 کارآموزی:
 کارورزی:
 دروس پیش نیاز: شیمی آب و فاضلاب
 نیمسال: دوم
 سال تحصیلی: 1401-1402

ج- مشخصات فراگیران:

رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد بهداشت محیط
 فراگیران: 5
 مقطع: کارشناسی ارشد
 تعداد
 - توزیع جنسی: مرد زن

د- هدف کلی درس:

آشنائی دانشجویان با روش های جدید آنالیز دستگاہی و ارتقاء مهارت های آنان بگونه ای که بتوانند آلاینده های شیمیائی موجود در محیط زیست را استخراج، تفکیک و شناسائی نمایند.

ه- امتیاز بندی به منظور ارزیابی پیشرفت دانشجو در درس

ردیف	فعالیت‌های دانشجو	تعداد امتیاز	درصد از کل امتیاز
1	حضور فعال در کلاس		10%
2	سوالات کلاسی		5%
3	امتحان میان ترم		----
4	پروژه درسی		10%
5	کنفرانس - ترجمه		----
6	فعالیت عملی و گزارش کار		----
7	سایر ( )		----

75٪		امتحان پایان نیمسال	8
100٪		جمع کل	

و- شیوه تجزیه و تحلیل نتایج ارزشیابی بمنظور افزایش راندمان:

ز- برنامه زمان بندی درس: (برای بخش نظری و عملی هر یک در برگه جدا ثبت شود)

اهداف کلی جلسه	عنوان مبحث	جلسه
<ul style="list-style-type: none"> - تعریف نمونه برداری - اهمیت آنالیز داده های محیطی - هدف از نمونه برداری - اهمیت نمونه برداری - انواع روش های نمونه برداری محیطی شامل: • نمونه برداری احتمالی • نمونه برداری تصادفی ساده • نمونه برداری طبقه بندی شده • نمونه برداری سیستماتیک - مزایا و معایب هر یک از روش های فوق و ذکر مثال های محیطی 	<p>ارائه طرح درس و بیان اهداف درس</p> <p>معرفی منابع، نمونه برداری و روش های نمونه برداری</p>	اول
<ul style="list-style-type: none"> - روش تعیین حجم نمونه های محیطی - روش های نمونه برداری از آب و فاضلاب شامل • نمونه برداری ساده (لحظه ای) • نمونه برداری مداوم • نمونه برداری مرکب • نمونه برداری تجمعی - برآورد میزان نمونه در آب، فاضلاب و هوا - اهمیت و روش های محافظت و ذخیره سازی نمونه ها - انتخاب ظروف نمونه برداری 	<p>تعیین حجم نمونه و انواع روش های نمونه برداری از آب و فاضلاب</p>	دوم

<ul style="list-style-type: none"> - تشریح انواع تجهیزات مورد استفاده در نمونه برداری از منابع آب سطحی (مشخصات، مزایا و معایب) - تشریح انواع تجهیزات مورد استفاده در نمونه برداری از منابع آب زیر زمینی (مشخصات، مزایا و معایب) 	تجهیزات پیشرفته نمونه برداری	سوم
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح انواع تجهیزات مورد استفاده در نمونه برداری از خاک (مشخصات، مزایا و معایب) - تشریح انواع تجهیزات مورد استفاده در نمونه برداری از رسوبات (مشخصات، مزایا و معایب) - تشریح انواع تجهیزات مورد استفاده در نمونه برداری از هوا (مشخصات، مزایا و معایب) 	تجهیزات پیشرفته نمونه برداری	چهارم
<ul style="list-style-type: none"> - اهمیت آماده سازی نمونه های محیطی - روش های آماده سازی نمونه ها برای اندازه گیری فلزات - روش های استخراج ترکیبات الی غیر فرار - تشریح روش های استخراج از جمله استخراج مایع-مایع، استخراج فاز جامد، میکرواستخراج فاز جامد، استخراج با استفاده از التراسوند و.... 	آماده سازی نمونه ها و روش های متداول استخراج (1)	پنجم
<ul style="list-style-type: none"> - اهمیت آماده سازی نمونه های محیطی - روش های آماده سازی نمونه ها برای اندازه گیری فلزات - روش های استخراج ترکیبات الی غیر فرار - تشریح روش های استخراج از جمله استخراج مایع-مایع، استخراج فاز جامد، میکرواستخراج فاز جامد، استخراج با استفاده از التراسوند و.... 	آماده سازی نمونه ها و روش های متداول استخراج (2)	ششم

<ul style="list-style-type: none"> - اسپکتروفتومتری - اصول کلی روش اسپکتروفتومتری بر اساس قوانین بیر-لامبرت - اجزای دستگاه اسپکتروفتومتر - انواع روش های اسپکتروفتومتر 	<p>روش های متعارف آنالیز دستگاهی 1</p>	<p>هفتم</p>
<ul style="list-style-type: none"> - موارد استفاده از روش اسپکتروفتومتر - منحنی های استاندارد و نحوه ترسیم آنها - تشریح نحوه کار با دستگاه اسپکتروفتومتر - جذب اتمی - تشریح مکانیسم اندازه گیری آلاینده ها با روش جذب اتمی - اجزای و متعلقات دستگاه - موارد استفاده از دستگاه جذب اتمی - نحوه کار با دستگاه جذب اتمی - مزایا و معایب 	<p>روش های متعارف آنالیز دستگاهی 2</p>	<p>هشتم</p>

منابع

- **Environmental sampling and analysis for technicians, 1994, Maria Csuros Lewis publishers**
- **Fundamentals of environmental sampling and analysis , y: CHUNLONG ZHANG, Pub: John wiley , Year: 2007**
- **Standard methods for examination of water and wastewater, American Public Health Association, 20th edition, 1999.**
- روش های نمونه برداری و تجزیه آلاینده های هوا، دکتر بهرامی، جلد 1، 2 و 3
- انتشارات دانشگاه بو علی همدان
- **Soil Sampling and Methods of Analysis 1994, M.R. Carter and E.G. Gregorich Lewis publishers, Taylor & Francis Group, LLC, 2007**
-